

Transporta nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas birojs

Publiskais pārskats

2010.gads

1. Pamatinformācija

1.1. Transporta nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas biroja (turpmāk – Birojs) statuss

Birojs ir satiksmes ministra pārraudzībā esoša tiešās pārvaldes iestāde. Saskaņā ar 2006.gada 12.decembra Ministru kabineta rīkojumu Nr.953 „Par smagu dzelzceļa avāriju izmeklēšanas institūciju” Aviācijas nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas birojam pievienoja smagu dzelzceļa avāriju izmeklēšanas funkciju, kuru tas sāka pildīt ar 2007.gada 1.aprīli, kā rezultātā tika mainīts nosaukums „Aviācijas nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas birojs” uz „Transporta nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas birojs”. Biroja darbības mērķis ir valsts pārvaldes funkcijas īstenošana aviācijas nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas jomā, kā arī smagu dzelzceļa avāriju izmeklēšanas jomā.

Birojs darbu veic saskaņā ar 1944.gada 7.decembra Konvencijas par starptautisko civilo aviāciju 13.pielikumu „Aviācijas nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšana”, Eiropas Parlamenta un Padomes 2010.gada 20.oktobra Regulu Nr.996/2010 par nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanu un novēršanu civilajā aviācijas un ar ko atceļ Direktīvu 94/56/EK (turpmāk – Regula Nr.996/2010), 1994.gada likumu „Par aviāciju”, 2003.gada 25.novembra Ministru kabineta noteikumiem Nr.660 „Noteikumi par aviācijas nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanu” un 2005.gada 20.decembra Ministru kabineta noteikumiem Nr.973 „Transporta nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas biroja nolikums”, kā arī saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2004.gada 29.aprīļa Direktīvu 2004/49/EK par drošību Kopienas dzelzceļos un par Padomes direktīvas 95/18/EK par dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumu licencēšanu un direktīvas 2001/14/EK par dzelzceļa infrastruktūras jaudas sadali un maksas iekasēšanu par dzelzceļa infrastruktūras izmantošanu un drošības sertifikāciju grozījumiem, 1998.gada Dzelzceļa likumu un 2010.gada 26.oktobra Ministru kabineta noteikumiem Nr.999 „Dzelzceļa satiksmes negadījumu klasifikācijas, izmeklēšanas un uzskaites kārtība.”

Saskaņā ar Saeimā 2009.gada 1.decembrī pieņemtajiem grozījumiem likumā „Par aviāciju” un Dzelzceļa likumā Birojs no 2010.gada 1.janvāra nav no valsts budžeta finansēta iestāde, bet finansējumu saņem Ministru kabineta noteiktajā kārtībā no ieņēmumiem par aeronavigācijas pakalpojumiem un no dzelzceļa infrastruktūras finansējuma.

Birojs ir atbildīgs par civilās aviācijas nelaimes gadījumu un dzelzceļa avāriju izmeklēšanas funkcijas veikšanu.

1.2 Biroja darbības virzieni

Saskaņā ar likumu „Par aviāciju” Transporta nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas birojs:

1. izmeklē civilās aviācijas nelaimes gadījumus, nopietnus incidentus un, ja tas nepieciešams lidojumu drošības uzlabošanai, arī incidentus;
2. izstrādā rekomendācijas civilās aviācijas nelaimes gadījumu un incidentu cēloņu novēršanai turpmākajā civilās aviācijas darbībā;
3. ziņo Satiksmes ministrijai par Latvijas Republikas teritorijā un citās valstīs notikušajiem civilās aviācijas nelaimes gadījumiem un incidentiem;
4. ziņo ieinteresēto valstu civilās aviācijas institūcijām, personām un Starptautiskās civilās aviācijas organizācijai par Latvijas Republikas teritorijā notikušajiem civilās aviācijas nelaimes gadījumiem un incidentiem.

Birojs analizē nelaimes gadījumu un incidentu cēloņus, kā arī sistematizē un uzglabā informāciju par visiem civilās aviācijas nelaimes gadījumiem un incidentiem, kuros iesaistīti Latvijas Republikas Civilo gaisa kuģu reģistrā reģistrētie gaisa kuģi.

Saskaņā ar Dzelzceļa likumu, 2010.gada 26.oktobra Ministru kabineta noteikumiem Nr.999 „Dzelzceļa satiksmes negadījumu klasifikācijas, izmeklēšanas un uzskaites kārtība” un Biroja nolikumu:

1. organizē, veic un kontrolē smagu dzelzceļa avāriju un nopietnu negadījumu, pēc kuriem dzelzceļa ritošais sastāvs ir svītrojams no inventāra parka
2. izmeklēšanas darbības;
3. izstrādā ieteikumus līdzīgu smagu dzelzceļa avāriju un nopietnu negadījumu novēršanai nākotnē;
4. ziņo Satiksmes ministrijai par Latvijas Republikas teritorijā notikušajām smagajām dzelzceļa avārijām un nopietniem negadījumiem;
5. par avārijas izmeklēšanas gaitu regulāri informē Valsts dzelzceļa tehnisko inspekciju, dzelzceļa satiksmes negadījumā iesaistīto dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāju, pārvadātāju, cietušos un to radniekus, bojātās mantas īpašniekus, ražotājus, attiecīgos avārijas dienestus, personāla un lietotāju pārstāvjus.

Birojs analizē smagu dzelzceļa avāriju un nopietnu negadījumu cēloņus, kā arī sistematizē un uzglabā informāciju par visām Biroja izmeklētajām smagajām dzelzceļa avārijām un nopietniem negadījumiem.

2. Biroja finanšu resursi un darbības rezultāti

2009.gada 1.decembrī tika veikti grozījumi Dzelzceļa likumā un 2009.gada 28.decembra pieņemti Ministru kabineta noteikumi Nr.1661 „Aeronavigācijas pakalpojumu maksas sadales kārtība”, kuros noteica, ka Transporta nelaimes gadījumu un incidentu birojs ar 2010.gadu tiks finansēts no ieņēmumiem par aeronavigācijas pakalpojumiem un dzelzceļa infrastruktūras ieņēmumiem. Ar 2009.gada 23.decembra Ministru kabineta rīkojumu Nr.906 „Par Transporta nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas biroja budžeta apstiprināšanu” apstiprināja Biroja 2010.gada budžeta ieņēmumus un izdevumus 221 679 tūkst. Ls apmērā.

Biroja darbības nodrošināšanai 2010.gadā tika izlietoti 158 415 lati, no tiem atlīdzībai Ls 96 631, precēm un pakalpojumiem Ls 55 138 un kapitālieguldījumiem Ls 6 646.

Finansējums un tā izlietojums 2010.gadā:

(latos)

Nr.p.k.	Finanšu līdzekļi	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			apstiprināts ar rīkojumu	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	157 628	221 679	221 679
1.1.	dotācijas	157 628	0	0
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	0	221 679	221 679
1.3.	ārvalstu finanšu palīdzība	0		
1.4.	ziedojumi un dāvinājumi	0		
2.	Izdevumi (kopā)	134 854	221 679	158 415
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	132 593	211 679	151 769
2.1.1.	kārtējie izdevumi	132 593	211 679	151 769
2.1.2.	procentu izdevumi	0		
2.1.3.	subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti	0		
2.1.4.	kārtējie maksājumi Eiropas Kopienas budžetā un starptautiskā sadarbība	0		
2.1.5.	uzturēšanas izdevumu transferti	0		
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem	2 261	10 000	6 646

2010.gadā Birojs pabeidza viena aviācijas nelaimes gadījuma izmeklēšanu, kas notika 2010.gada 10.maijā lidlauka „Ādaži” rajonā ar gaisa kuģi „DYNAMIC WT 9” reģ. Nr. YL-AVL. Birojs ir veicis arī viena nopietna aviācijas incidenta izmeklēšanu par gaisa satiksmes vadības intervālu neievērošanu starp aviokompānijas „Air Baltic” gaisa kuģi Boeing 733 reģ. Nr. YL-BBJ un aviokompānijas „Japan Airlines” gaisa kuģi Boeing B-777 reģ. Nr. JA-733J Starptautiskās lidostas „Rīga” Gaisa satiksmes vadības atbildības zonā, kas notika 2009.gada 31.augustā.

Birojs pabeidza izmeklēt 2009.gadā 16.decembrī notikušo dzelzceļa avāriju, kas notika kravas vilciena sadursmes rezultātā ar dzelzceļa celtņi KDE ceļa posmā Indra – valsts robeža 466.km 2.p.

Laika posmā no 2010.gada 25.janvāra līdz 3.februārim saskaņā ar Starptautiskās civilās aviācijas organizācijas (ICAO) drošības uzraudzības audita programmu tika veikts biroja civilās aviācijas drošības uzraudzības sistēmas audits, kurā tika vērtēts, kā birojs pilda 1994.gada 7.decembra Konvencijas par starptautisko civilo aviāciju 13.pielikuma „Aviācijas nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšana” prasības, veicot civilās aviācijas nelaimes

gadījumu un nopietnu incidentu izmeklēšanu. Audita laikā tika galvenokārt izskatīti un novērtēti šādi jautājumi:

1. Biroja „Nelaiemes gadījumu un incidentu izmeklēšanas rokasgrāmatas kvalitāte”;
2. izmeklētāju kvalifikācija un apmācības sistēma;
3. ziņošanas sistēmas darbība par notikušajiem civilās aviācijas nelaimes gadījumiem un incidentiem;
4. ar civilās aviācijas nelaimes gadījumiem un incidentiem saistītu dokumentu aprites sistēma birojā;
5. Biroja sadarbība ar tiesībsargājošajām institūcijām, veicot civilās aviācijas nelaimes gadījumu izmeklēšanu;
6. piemērota angāra esamība biroja rīcībā izmeklēšanas darba veikšanai.

Auditā tika konstatētas vairākas neatbilstības, kuru novēršanai tika izstrādāts uzlabošanas pasākumu plāns.

Kā galvenās neatbilstības tika konstatētas angāra neesamība, izmeklētāju drošība nelaimes gadījuma vietā, kas saistīta ar attiecīgu aizsarglīdzekļu trūkumu un kontaminācijas procedūru izstrādi, kā arī tas, ka nav noslēgtas vienošanās par sadarbību starp biroju un tiesībsargājošajām institūcijām. Liela daļa uzlabošanas pasākumu plāna punktu tika izpildīta 2010.gada laikā. Neatbilstība par nodrošināšanu ar angāru, kur var droši uzglabāt un veikt izmeklēšanas darbības ar gaisa kuģu atlūzām izmeklēšanas procesā nav pilnībā izpildīta sakarā ar finanšu resursu trūkumu, līdz ar to nav izpildītas visas Eiropas Parlamenta un Eiropas Padomes Regulas Nr. 996/2010 prasības. 2010.gada novembrī ir noslēgta vienošanās ar Starptautisko lidostu „Rīga” par neliela angāra īri gadījumos, kad tas būs nepieciešams civilās aviācijas nelaimes gadījumu izmeklēšanai.

3. Biroja personāls

Pārskata gadā Birojā bija astoņas amatu vietas: septiņas ierēdņa vietas, no kurām viena vakanta (līdz 15.martam), un viena darbinieka amata vieta. 15.martā vakantā amata vieta tika aizpildīta, Aviācijas nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas nodaļā ieceļot amatā aviācijas nelaimes gadījumu un incidentu izmeklētāju.

Biroja darbinieku vidējais vecums pārskata gadā bija 45 gadi. Birojā strādā 6 vīrieši un 2 sievietes.

Biroja darbinieku sadalījumu pa vecuma grupām 2010.gadā

Vecums (no - līdz)	Skaitis
20-35	2
36-50	4
51 un vairāk	2

Visiem Biroja darbiniekiem bija augstākā izglītība. Pieciem biroja darbiniekiem bija augstākā tehniskā izglītība aviācijas un dzelzceļa jomā un trijiem darbiniekiem – augstākā izglītība sociālās zinātnēs.

Biroja personāla apmācība un kvalifikācijas paaugstināšana 2010.gadā

Biroja struktūrvienība	Kursi	Mācību vieta	Skaitis
<i>ANGIIN* izmeklētāji</i>	Gaisa kuģa darbības izmeklēšana	Dienvidkalifornijas Drošības institūta kursi Losandželosā, ASV.	1
<i>ANGIIN izmeklētāji</i>	Praktiskais mācību seminārs civilās aviācijas nelaimes gadījumu izmeklēšanā jūrā	Eiropas Civilās Aviācijas Konferences organizētajā praktiskajā seminārā „Aviācijas nelaimes gadījumu izmeklēšana dziļos ūdeņos jūrā” (Larnaka, Kipra).	1
<i>ANGIIN izmeklētāji</i>	Gaisa satiksmes vadības izmeklēšana	Dienvidkalifornijas Drošības institūta organizētie izmeklētāju kursi (Losandželosa, ASV)	1
<i>DzAIN** izmeklētāji</i>	Dzelzceļa avāriju izmeklēšanas kursi	Dzelzceļa avāriju izmeklēšanas kursi Sanfrancisko, ASV.	1
<i>DzAIN izmeklētāji</i>	Dzelzceļa avāriju izmeklēšanas kursi	Transporta drošības institūta dzelzceļa avāriju izmeklēšanas kursi Losandželosā, ASV.	1

* - *ANGIIN* – Aviācijas nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas nodaļa,

** - *DzAIN* – Dzelzceļa avāriju izmeklēšanas nodaļa

4. Komunikācija ar sabiedrību

Birojs savā interneta mājas lapā ievieto nobeiguma ziņojumus par aviācijas nelaimes gadījumu un nopietnu incidentu izmeklēšanu un nobeiguma pārskatus par izmeklētajām dzelzceļa avārijām, gada publiskos pārskatus, kā arī informāciju par Biroja budžeta izlietojumu, nodarbināto skaitu un darba samaksu. Caur Biroja interneta mājas lapu ikviens persona var uzdot jautājumus, uz kuriem tiek sniegtas atbildes.

5. Plāni nākamajam gadam

Ar 2010.gada 20.septembra Ministru kabineta rīkojumu Nr.561 „Par Transporta nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas biroja budžeta apstiprināšanu” apstiprināja Biroja 2011.gada budžeta ieņēmumus un izdevumus 232 168 latu apmērā.

Sakarā ar jūras negadījumu izmeklēšanas funkciju pārņemšanu no 2011.gada 1.jūnija tiek plānots veikt grozījumus Jūrlietu pārvaldes un jūras drošības likumā, kā arī Ministru kabineta 2009.gada 22.decembra noteikumos Nr.1612 „Jūras negadījumu izmeklēšanas kārtība”.

2011.gadā Birojs izsludinās konkursu uz Jūras negadījumu izmeklēšanas nodaļas vadītāja un jūras negadījumu izmeklētāja amata vietām, lai varētu nodrošināt Jūras negadījumu izmeklēšanas nodaļas darbu.